

פרשת פיקודי

תשפ"ד

גליון 204:

א לעבטיגער שפֿת

מאת הרב יהודה צבי שפירא רב המוסדות

הארת השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

משנכנס אדר מרבים בשמחה

"משנכנס אדר מרבים בשמחה", אומרים חכמינו (תענית כו:). ולכאורה יש להבין ענין שמחת "חודש אדר" על פני כל החודש כולו מה – שאינו בשאר חגי השנה – שזה כבר מתחילת החודש:

בכדי שבנינו, נתבונן במהותו של חודש אדר, חודש 'האחרון' של ימות השנה, החודש שמבטא את העקביות – רגליו. ששם מתגבר ביותר בחינת עמלק: "כי כל התגברות עמלק היה לגרש ולרחק ח"ו מהקבוץ הקדוש את הנפשות החלושות שבשארל בבחינת (דברים כה): ויזנב בך כל הנחשלים אחרך ואתה עיפי ויגעו, וכמו שאמרו רז"ל (תנחומא תצא י'): שכל מלחמתו היה על אותן שהיה הענן פולטין (ליקוטי הלכות צצית ז').

המן הרשע שמח שמחה גדולה - שפור הגורל נפל לחודש אדר - חודש שנפטר בו משה רבינו, בחשבו שחודש זה, הוא מול רע לישראל.

וכך הוא בדברי מוהר"ני (בכור בהמה טהורה ז): 'אדר' - זה סוף החודשים שנקראת: 'סוף דבר' - שהמן הפיל פור הוא הגורל מיום ליום ומחודש לחודש שנים עשרי, שרצה להפילם לגמרי ח"ו.

הסתרה שבתוך הסתרה

וזאת גם היה מצבם של עם ישראל בזמן גזירת המן, שהיו במצב ירוד מאוד בסוף הגלות של השבעים שנה. וכמובא בדברי חז"ל (מגילה יא). עה"פ: 'ישנו עם אחד' - שישנו מן המצוות. ואחז"ל שהמן הרשע אמר: אלקיהם ישן. וכמובא בכתבי הארז"ל שגם למעלה היה בחינת: דורמיטא ושינה.

ובדברי חז"ל: 'אסתר מן התורה מנין? שנאמר: ויאנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא, מצב של הסתרה וכמובא בארכה בדברי רבנו (ליקו"מ נ"ו) מענין: ההסתרה שבתוך ההסתרה, שהיה אז, אסתר.

הפליא השי"ת עמנו מהיפך אל היפך ממש

ודייקא מהסתר גדול זה, בקע אור נס פורים, נס של: 'הנפוך הוא', שכנגד ההסתרה והעלמה המשיכו אורם הגדול של ימי הוד אלו - הארה הנמשכת מגבה מרומים.

ומימים אלו המשיכו הארה ותקווה לשעתו, ועוד יותר לכל הדורות והזמנים, לימים של עיקבתא, של סוף הקץ והשמחה כאמור דווקא מתוך ההסתרה: 'יזוהא בחינת תוקף הנס של פורים שהיה ע"י מרדכי ואסתר. כי מרדכי ואסתר הם בחינת הקדושה הגבוהה העלמת ומסתרת כ"כ ברוב קדושתה עד שיכולים גם מקומות אלו לקבל חיות ממש, הם מקבלים חיות מבחינת ההסתרה וההעלמה שיש שם... וזה בחינת עוצם מעלת הארת פורים שלא נמצא בכל השנה תוקף הארה נפלאה כמו בפורים, כמובא. כי באמת הפליא השי"ת עמנו מהיפך אל היפך ממש, בחינת: 'ונחפוך הוא', כי הוא רצה להתגבר ח"ו בבחינת הקליפה השנייה שאין שם שום טוב, וע"י הצדיק מרדכי נתהפך בחיפך ממש, כי זכו שיתגלה אור האהבה שבדעת, בחינת אור הגנוז, ולבטל לגמרי הקליפה היוקנת ממש מחמת גודל הסתרת קדושה הגבוהה הזאת" (ליק"ה פורים ז)

חיך שמתוך שינה אני מתעורר ומאבדו מהעולם

וכך הם דברי המדרש (אסתר י"ב) המן הרשע אמר: 'ישנו עם אחד' - אותו שנאמר בו: 'הי אחד' יָשָׁן לו מעמו. אמר לו הקב"ה: אני און לפני שינה, הלא הוא דכתיב: 'הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל', ואתה אמרת יש לפני שינה, חיך שמתוך שנה אני מתעורר על אותו שהשית ומאבדו מן העולם, הלא הוא דכתיב:

פניני פרשה

"אלה פקודי המשכן" (ל"ח כא)

"אלה" בגימטריא "ל"ט" (עם האותיות) רמז ל - ל"ט מלאכות שהיו במשכן.

"משכן העדת" (ל"ב ה')

בדברי רש"י: "עדות לישראל", ואפ"ל בהקדם ע"פ המובא ב'תיקוני זוהר', 'תיקונא דגופא כתיקונא דמשכנא'. ובלק"ה (רבי א): 'כי המשכן וכליו היו כלולים מכל המדרגות שבכל ישראל, שכלולים בקומת אדם כידוע... והמשכן היה בבחינת קומת אדם, כמ"ש בזוה"ק: ציורא דמשכנא כציורא דאדם'. וזהו "עדות" - במשכן האדם-שאיברי האדם מעדים עדות על האדם לעתיד לבא. כמובא (ולקוט שמעוני בשלח ז'): "שמא יאמר האדם מי מעיד בי, אבני ביתו של אדם מעידין בו, שנאמר (חבקוק ב, יא) "כי אבן מקיר תזעק". רב שילא אומר, שני מלאכים המלוין לאדם מעידים בו, שנאמר "כי מלאכיו יצוה לדך" וגו'. רבי חיאי אמר נשמתו של אדם מעידה בו, שנאמר (מיכה ז, ה) "משכבת חיקך שמר פתחי פיד". והכמים אומרים אבריו של אדם מעידין בו", שנאמר (ישעיה יג, י) "אתם עדי נאם ה'". וזהו במשכן האדם - עדותו שלו עצמו.

"אלה פקודי המשכן... אשר פקד על פי משה" (ל"ח כא)

הכתוב מדייק - שכל הזהב והכסף והנחושת שנאספו ע"י בני ישראל בפקודי המשכן, היה ע"י משה - "אשר פקד על פי משה" - שהצדיק יכול להגביה ולהרים כספם של ישראל. וכמובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה נו ועוד ע"כ).

ועיוין ביאורה ישראל, שהברכה הייתה שרויה בכאן אף בדבר המדוד והשקול והספור, מחמת שיצא המניין על יד משה.

"אלה פקודי המשכן" (ל"ח כא)

"פקודי" לשון "גאולה", דבניית המשכן והשראת השכינה בו הייתה גאולה כללית ופרטית, דהא עיקר הגלות הוא כשאין נמצאים עם השי"ת, והמשכן זה השראת השכינה. ועיוין ב'קדושת לוי' (על פסוק זה) דהמשכן רומז על 'המתקת הדינים' מישראל, דזהו גם ענין גאולה.

"ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה עשה את כל אשר צוה ה' את משה... ואתו אהליאב בן אחיסמך למטה דן" (ל"ח כג)

בניית המשכן שרומז על בניין המשכן הכללי והפרטי של כל אחד מישראל, הוא מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין, מעבודת בצלאל שהוא משבט יהודה - המלכות שבעם ישראל, ויחד עמו אהליאב משבט דן - השבט האחרון שהיה מאסף לכל המחנות. ומכאן נלמד חיזוק שדייקא שבת דן הם אשר עזרו לבצלאל, שגם אלו בסוף - נחשלים, יש להם חלק בבניין המשכן.

"זהב התנופה" (לה כד)

"תנופה" מלשון התרוממות, ובתרגומו 'ארמותא' - שזהו עבודת המשכן הכללי והפרטי, להגביה ולרומם את הגשמיות והחומריות - להגביה את הזהב.

"בקע לגולגלת" (לח כ"ו)

"בקע" אותיות - "קבע", קביעות עתים לתורה - "לגולגלתא" - למוחין - דקאי על עסק התורה שמוסיף חכמה ודעת. ואפשר להוסיף 'בקע לגולגלת' גימטריא תרי"ג ועוד מספר הוי"ה - לימוד תורה לשמה. ועוד מספר אות ל' הרומז ללימוד.

"וייהי מאת ככר הכסף לצקת את אדני הקדש" (לח כז)

בדברי 'בעל הטורים', שכנגדם תיקנו מאה ברכות בכל יום. ואפ"ל

והחודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה'

וכעת אתי שפיר - שמחת חודש אדר מתחילתו של חודש, שכל מהותו נראית כהסתרה, עקביים, רגליו, ויזנב בך כל הנחשלים, וכל זה נהפכו לראש ולהתחלה - של ימי חג הפורים: 'שכל ההתחלות ממנו' כמובא בדברי רבנו (ליקו"מ ע"ד).

ממהותו של חודש שמת בו משה, נתגלה אורו של משה רבינו שבו נולד - התחדשות התורה בשמחה של: 'קיימו וקיבלו'.

וזאת אנו רואים בדברי הכתובים במגילת אסתר: 'והחודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה' - הדגש בתיבת "חודש" - שכל מהותו של החודש כולו נהפך לששון ולשמחה, לחודש אשר ליהודים הייתה אורה ושמחה.

לנצל את ההזדמנות

וכשמנצאים אנו בחודש "אדר" - חודש ש"מרבם בשמחה", יש לנו הזדמנות לתוספת שמחה, לנצל את היזמן גרמא' ולהוסיף בו שמחה כהנה וכהנה.

היה זה בעיר 'נעמירוב' עיירתו של מוהר"ני, התקיימה חתונה של קרוב רחוק למשפתו של רבי נתן. ניצל מוהר"ני שמחה זו, והשתתף בשמחת החתונה. כשהתבטא: שכל סיבת הליכתו לחתונה זו, היא ניצול ההזדמנות הבאה לידו - להרבות בשמחה ובריבודים בהשראת שמחת החתונה.

ואנו גם נענה אחריו אמן, בניצול שמחת חודש זה, והזדמנות של שמחה הבאה לידנו כל נחמצנה.

נתחיל להכין עצמנו לשמחת פורים

ונסיים בקטע מכתב בהכנה לקבלת שמחה של פורים מימים אלו, מהחסידי המופלא רבי נתן מטבריה (תלמיד מוהר"ני) בספרו 'נתיב צדיק':

"...מעתה נתחיל להכין עצמנו על שמחת פורים בכל יום ויום, וכדי שבפורים יתהפך החופך לאור ואז נזכה ליראה עילאה דעילאה ע"י השמחה... וכפי שמבאר בליק"ה (פריה ורביה ג') על התורה בליקו"מ: שמחה וששון ישגו) ושם מבואר שעיקר כל התיקונים שלנו הוא רק ע"י שמחה... וברפרט שבפורים אמר רבינו ז"ל שהוא תיקון גדול, וכל מצוה צריך הכנה בעובדא ובמילואא". אדר ופורים, כאן כעת, נשמח ונעלוו, נגיל ונרנן, ונמשך שמחה זו לכל השנה כולה.

